

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 468/2023-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného VARINSKÝ & Partners, s. r. o., Námestie SNP 13, Banská Bystrica, proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 1T/50/2022 a jeho uznesení z 24. januára 2023, ako aj proti postupu Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 3Tos/26/2023 a jeho uznesení z 24. mája 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.
2. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky **p r i k a z u j e** zaplatiť advokátskej kancelárii VARINSKÝ & Partners, s. r. o., Námestie SNP 13, Banská Bystrica, trovy právneho zastúpenia sťažovateľa v sume **392,57 eur** do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. augusta 2023, ako aj jej doplnením zo 16. novembra 2023 (spracovaným právnym zástupcom, ktorého na žiadosť sťažovateľa ustanovil ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 468/2023-9 z 11. októbra 2023) domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1T/50/2022 a jeho uznesením z 24. januára 2023, vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3Tos/26/2023 a jeho uznesením z 24. mája 2023, ale tiež porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva

na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom obidvoch všeobecných súdov. Ďalej požaduje, aby boli uznesenia okresného súdu sp. zn. 1T/50/2022 z 24. januára 2023 a krajského súdu sp. zn. 3Tos/26/2023 z 24. mája 2023 zrušené a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie s tým, že sa okresnému súdu prikazuje vo veci sp. zn. 1T/50/2022 konať bez zbytočných prietáhov. Od okresného súdu a krajského súdu požaduje spoločne a nerozdielne zaplatenie finančného zadosťučinenia vo výške 4 000 eur. Od okresného súdu a krajského súdu požaduje napokon spoločne a nerozdielne nahradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 392,57 eur na účet právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

2. Z ústavnej sťažnosti, resp. jej doplnenia a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že okresný súd v napadnutom konaní (v ktorom mal sťažovateľ postavenie poškodeného) napadnutým uznesením podľa § 280 ods. 2 Trestného poriadku trestnú vec obžalovaného [pre skutok obžalobou prokurátorky Okresnej prokuratúry Banská Bystrica č. k. 2 Pv 117/21/6601-47 z 15. novembra 2022 kvalifikovaný ako prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona] postúpil Okresnému úradu Banská Bystrica, pretože žalovaný skutok nie je trestným činom, ale ide o skutok, ktorý by mal byť prejednaný ako priestupok. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal prokurátor sťažnosť, o ktorej krajský súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol. Sťažovateľ následne podal Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky podnet na podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) a ods. 3 Trestného poriadku proti napadnutým uzneseniam okresného súdu a krajského súdu v neprospech obžalovaného, ktorý ministerstvo spravodlivosti vybavilo prípisom č. 16774/2023/61/427 z 8. augusta 2023, ktorým sťažovateľovi oznámilo, že jeho podnetu na podanie dovolania nemožno vyhovieť.

3. V súvislosti s otázkou, či sťažovateľ využil všetky prostriedky nápravy porušenia jeho práv v konaní pred všeobecnými súdmi, poukazuje sťažovateľ na to, že rozhodnutie okresného súdu o postúpení trestnej veci proti [redacted] okresnému úradu na prejednanie priestupku síce sťažnosťou nenapadol, no proti tomuto uzneseniu podala neúspešnú sťažnosť okresná prokuratúra, ktorú krajský súd zamietol. Sťažovateľ je toho názoru, že hoci nevyčerpal všetky právne prostriedky priznané mu zákonom na ochranu jeho základných práv a slobôd, skutočnosť, že sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu podala okresná prokuratúra je možné považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa, umožňujúci ústavnému súdu postupovať podľa § 132 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

4. Pokiaľ ide o otázku včasnosti podania ústavnej sťažnosti poukazuje sťažovateľ na § 124 zákona o ústavnom súde. V súvislosti s namietaným porušením svojho práva na riadne zdôvodnené rozhodnutie poukazuje na to, že uznesenie krajského súdu mu bolo doručené 16. júna 2023. Posledný deň lehoty na podanie ústavnej sťažnosti tak pripadol na 16. august 2023. V súvislosti s namietaným porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. v primeranej lehote ide o špecifický prípad, keď určité konanie trvá neprimerane dlho s následkom porušenia označených základných práv. Nenastala teda žiadna udalosť rozhodujúca pre začatie plynutia už spomínanej zákonnej lehoty, teda nedošlo k vydaniu rozhodnutia, oznámenia či opatrenia, ktoré by mali za následok porušenie určitých základných práv alebo slobôd, pretože k ich porušovaniu permanentne dochádza udržiavaním protiprávneho stavu zo strany okresného súdu a krajského súdu

spočívajúceho v ich nečinnosti, resp. neschopnosti vec právne konformným spôsobom prejednať a meritórnym rozhodnutím ukončiť, a preto sťažovateľ nemôže byť touto dvojmesačnou lehotou podľa § 124 zákona o ústavnom súde viazaný.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ predovšetkým namieta, že v rámci trestného stíhania vedeného proti [REDAKOVANÉ] kľúčový svedok [REDAKOVANÉ] nebol vypočutý. Bol totiž vypočutý iba v rámci trestného stíhania vedeného proti nemu. [REDAKOVANÉ] nebol riadne vypočutý ani v konaní pred okresným súdom vo veci proti [REDAKOVANÉ], keďže v zápisnici o hlavnom pojednávaní z 24. januára 2023 sa konštatuje, že okresný súd [REDAKOVANÉ] opomenul predvolať na hlavné pojednávanie a jeho výpoveď z prípravného konania podľa § 263 ods. 1 Trestného poriadku prečítal. Vzhľadom na to, že [REDAKOVANÉ] v štádiu prípravného konania vo veci proti [REDAKOVANÉ] vypočutý nebol, je zrejmé, že okresný súd čítal zápisnicu o jeho výpovedi z iného trestného konania vedeného proti sťažovateľovi ako obvinenému. Z tohto dôvodu považuje sťažovateľ dôkaz prečítaním výpovede [REDAKOVANÉ] za zabezpečený a vykonaný *non lege artis* s tým, že nebolo možné závery okresného súdu oň oprieť. Sťažovateľ len z opatrnosti pripomína, že okresný súd mu nedal možnosť sa k uvedenému procesnému postupu vyjadriť, keď (ako vyplýva zo zápisnice o hlavnom pojednávaní) výpoveď [REDAKOVANÉ] prečítal len so súhlasom [REDAKOVANÉ] a okresnej prokuratúry.

6. Na účely posúdenia vzniku zranení sťažovateľa bol pribratý znalec MUDr. Holas, ktorý potom vypracoval znalecký posudok. Rozhodnutie orgánov činných v trestnom konaní o pribratí znalca však sťažovateľovi nebolo nikdy oznámené, resp. doručené, čím mu bolo znemožnené prípadným opravným prostriedkom tento postup namietat', a to či už z vecných dôvodov, alebo pre osobu znalca. Kľúčové však je, že závery znaleckého dokazovania boli na hlavnom pojednávaní vykonané len čítaním znaleckého posudku bez akejkoľvek možnosti sa vyjadriť k takému postupu okresného súdu a bez možnosti sťažovateľa klásť znalcovi prípadné doplňujúce otázky. MUDr. Holas určil zranenia sťažovateľa na podklade jeho výpovedí, čo jednoznačne vypovedá o jeho zaujatosti, a nie o odbornom hodnotení na základe vlastných poznatkov metódami špecifickými pre jeho odbor. Nebol teda náležite objasnený mechanizmus vzniku zranenia sťažovateľa.

7. Procesné práva sťažovateľa boli porušované aj ďalším postupom polície, resp. všeobecných súdov. Ako príklad poukazuje sťažovateľ na to, že okresný súd mu nedoručil trestný rozkaz, ktorým pôvodne [REDAKOVANÉ] uznal vinným. Ďalej polícia v „paralelnom“ trestnom konaní vedenom proti sťažovateľovi ako obvinenému ho písomnosťou z 21. mája 2021 upovedomila o možnosti záverečného preštudovania vyšetrovacieho spisu podľa § 208 Trestného poriadku 28. mája 2021 o 9.00 h. Hoci sa sťažovateľ na tento procesný úkon dostavil, k žiadnemu preštudovaniu vyšetrovacieho spisu nedošlo. Polícia ho namiesto toho opäť vypočula ako obvineného, ale aj ako poškodeného v rámci trestného stíhania proti [REDAKOVANÉ]. Teda hoci bol vyzoomený o tom, že sa v jeho trestnej veci vykoná záverečné preštudovanie vyšetrovacieho spisu, v skutočnosti došlo k vykonávaniu dokazovania jeho výsluchom v procesnom postavení poškodeného, ako aj obvineného, a to bez toho, aby o takýchto zamýšľaných úkonoch mal vedomosť, resp. aby sa na taký úkon mohol primerane pripraviť. Ide o šikanózný a nezákonný postup s následkom nezákonnosti takto získaných dôkazov.

8. Následne vydané konečné uznesenie okresného súdu o postúpení veci okresnému úradu na prejednanie priestupku bolo opreté o nezákonné dôkazy, ale zároveň nebolo zdôvodnené v súlade so zákonom, keďže jeho argumentácia je natoľko vnútorne rozporná, že uznesenie ako celok je nepresvedčivé. Okresný súd iba stroho konštatuje, že [REDAKOVANÉ] vulgárne vyzval sťažovateľa opustiť priestory kaviarne a následne ho zozadu napadol troma údermi päťou do hlavy, pričom nie je jasne a zrozumiteľne vysvetlené, z akého dôvodu *modus operandi* spáchania skutku [REDAKOVANÉ] znižuje závažnosť jeho konania až to takej miery, že nejde o trestný čin. Sťažovateľ opäť dáva do pozornosti, že [REDAKOVANÉ] mal najskôr vulgárne vyzvať sťažovateľa na opustenie kaviarne a následne ho napadnúť mimoriadne zavrhnutiahodným (zákerným) spôsobom (teda odzadu). Okresný súd v tejto súvislosti argumentuje tým, že konaním [REDAKOVANÉ] boli spôsobené len „nepatrné“ následky v podobe ľahkých zranení sťažovateľa nevyžadujúcich si lekárske ošetrovanie s bolesťami pretrvávajúcimi len 4 dni. Táto argumentácia je podľa názoru sťažovateľa právne bezvýznamná pri posudzovaní naplnenia zákonných znakov trestného činu výtržníctva, pre ktoré postačuje samotné napadnutie iného (teda bez následkov spočívajúcich v spôsobení ujmy na zdraví). Pokiaľ sa preto [REDAKOVANÉ] na mieste verejnosti prístupnom dopustil hrubej neslušnosti tak, že fyzicky zaútočil na telesnú integritu sťažovateľa, je zrejmé, že už týmto konaním naplnil všetky znaky skutkovej podstaty výtržníctva. Ak [REDAKOVANÉ] navyše spôsobil ešte aj následky v podobe ujmy na zdraví sťažovateľa, tak to musí byť vykladané len a len v neprospech [REDAKOVANÉ]. Okresný súd zrozumiteľne a preskúmateľne nevysvetlil, prečo následok spočívajúci v spôsobení ujmy na zdraví (i keď nenapĺňajúci znaky trestného činu ublíženia na zdraví) hodnotil ako okolnosť, ktorá by mala [REDAKOVANÉ] poľahčovať, a to napriek tomu, že taký následok nie je znakom prečinu výtržníctva. Sťažovateľ je toho názoru, že správanie [REDAKOVANÉ] by mohlo byť posúdené ako priestupok napríklad vtedy, ak by sa hrubej neslušnosti dopustil len verbálne. Ak však [REDAKOVANÉ] napadol sťažovateľa fyzicky a zákerným spôsobom, také správanie je potrebné posúdiť ako dostatočne závažné a odôvodňujúce vyvodenie trestnej zodpovednosti. Pokiaľ okresný súd uvádza, že [REDAKOVANÉ] spáchal skutok pod značným vplyvom alkoholu a tento stav deliberoval jeho správanie, pôsobil naň negatívne a zvyšoval jeho agresivitu vedúcu k eskalácii konfliktu, táto argumentácia je pre sťažovateľa úplne nezrozumiteľná a zmätočná. Podľa týchto záverov by totiž [REDAKOVANÉ] nemal niesť trestnoprávnu zodpovednosť za svoje protiprávne konanie práve preto, lebo sa ho dopustil v stave opitosti, ktorú si privodil sám. Pritom okresný súd konštatuje, že spáchanie skutku pod vplyvom alkoholu nie je dôvodom na exkulpáciu obvineného. Obdobne to platí aj v otázke miery zavinenia a otázky pohnútky [REDAKOVANÉ], pri ktorých okresný súd konštatuje, že tieto nie je možné presne vyjadriť, keďže [REDAKOVANÉ] uviedol, že dôvody či motív svojho konania nepozná. Pritom okresný súd považoval za preukázané, že [REDAKOVANÉ] vyvolal (vyprovokoval) konflikt a ako prvý zozadu fyzicky zaútočil opakovanými údermi päťou do oblasti hlavy sťažovateľa. Je preto evidentné, že [REDAKOVANÉ] sa zavinené (v priamom úmysle) dopustil prečinu výtržníctva bez toho, aby sa na miere jeho zavinenia akokoľvek podieľal sťažovateľ. Napokon nebolo ani vysvetlené, z akého dôvodu bol [REDAKOVANÉ] pôvodne trestným rozkazom uznaný vinným a následne bez akejkoľvek zmeny dôkaznej situácie bol *de facto* spod obžaloby oslobodený postúpením veci na priestupkové konanie.

9. Trestné stíhanie proti [REDAKOVANÉ], v ktorom je sťažovateľ procesnou stranou ako poškodený, prebiehalo po dobu viac ako dvoch rokov a jedného mesiaca, pričom od spáchania skutku po vydanie uznesenia krajského súdu uplynula doba dvoch rokov a šiestich mesiacov. Počas celej tejto doby okresný súd a krajský súd neboli schopné trestné stíhanie ukončiť vydaním rozhodnutia

vo veci samej, ktoré by nadobudlo právoplatnosť, čo podľa názoru sťažovateľa nemožno považovať za konanie v primeranej lehote. Inými slovami, pomalým postupom, resp. nečinnosťou okresného súdu a krajského súdu dochádzalo k zbytočným priet'ahom.

10. V uznesení okresného súdu o postúpení veci proti [REDAKOVANÉ] na priestupkové konanie a v celom tomto trestnom konaní absentuje ako dôkaz úradný záznam poriadkovej polície z 27. novembra 2020, keď sa incident odohral a kde je priznanie [REDAKOVANÉ] bezprostredne po skončení incidentu. Tento dôkaz nebol na hlavnom pojednávaní 24. januára 2023 predložený, hoci je jasným dôkazom na uznanie viny [REDAKOVANÉ] z výtržníctva a ublíženia na zdraví v štádiu pokusu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to v časti z dôvodu jej oneskorenosti [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde], v časti ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde] a v časti ako podanú zjavne neoprávnenou osobou [§ 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde].

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu:

13. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd.

14. Jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi.

15. Zmeškanie dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti v zmysle § 124 zákona o ústavnom súde neumožňuje zákon o ústavnom súde odpustiť, pričom ide o zákonom ustanovený dôvod na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde].

16. Podľa § 280 ods. 3 Trestného poriadku proti uzneseniu o postúpení veci podľa § 280 ods. 2 Trestného poriadku môže prokurátor podať sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

17. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ, ktorý mal v predmetnom konaní vedenom pred okresným súdom postavenie poškodeného, nedisponoval vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu o postúpení veci opravným prostriedkom. Zároveň pritom platí, že vzhľadom na skutočnosť, že v zmysle § 124 zákona o ústavnom súde dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti začína plynúť od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, sťažovateľ mohol napadnuté uznesenie okresného súdu o postúpení veci napadnúť ústavnou sťažnosťou až po nadobudnutí jeho právoplatnosti.

18. Podľa § 184 ods. 1 písm. b) bodu 3 Trestného poriadku uznesenie je právoplatné, ak neustanovuje tento zákon niečo iné, aj vykonateľné, ak zákon síce proti nemu pripúšťa sťažnosť, ale podaná sťažnosť bola zamietnutá.

19. V zmysle citovanej právnej úpravy teda napadnuté uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 24. mája 2023, keď krajský súd napadnutým uznesením rozhodol o zamietnutí sťažnosti prokurátora proti napadnutému uzneseniu okresného súdu.

20. Vychádzajúc z už uvedeného, možno konštatovať, že dvojmesačná lehota uvedená v § 124 zákona o ústavnom súde pri napadnutom uznesení okresného súdu z 24. januára 2023, ktoré nadobudlo právoplatnosť 24. mája 2023, uplynula sťažovateľovi 24. júla 2023.

21. Ústavná sťažnosť sťažovateľa podaná na poštovú prepravu 15. augusta 2023 a doručená ústavnému súdu 16. augusta 2023 je tak podaná zjavne po uplynutí uvedenej dvojmesačnej lehoty, v dôsledku čoho ju nemožno považovať za podanú včas.

22. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie označených práv napadnutým uznesením okresného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú (bod 1 výroku tohto uznesenia).

23. Nad rámec uvedeného ústavný súd pripomína, že právo fyzickej osoby na začatie trestného konania proti osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (porov. napr. II. ÚS 42/00, II. ÚS 398/09, III. ÚS 233/2010, IV. ÚS 423/09). Inak povedané, základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy nie je možné vykladať v zmysle garancie úspechu v konaní či zaručenia práva na rozhodnutie, ktoré zodpovedá predstavám sťažovateľa. Rovnako ani z dohovoru nevyplýva právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti tretej osobe alebo právo na jej odsúdenie v trestnom konaní. Oznamovateľ vo všeobecnosti, ale ani oznamovateľ, ktorý tvrdí, že je poškodený trestným činom, nemá preto ústavou ani dohovorom zaručené právo, aby na podklade jeho trestného oznámenia bolo určité konanie kvalifikované ako trestný čin a vznesené obvinenie konkrétnej osobe. Vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatel'om a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych hmotných práv oznamovateľa trestného činu. Jednotlivec, ktorý tvrdí, že je poškodený trestným

činom, zároveň nemá ani ústavou alebo dohovorom zaručené právo dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. aby orgány verejnej moci preberali alebo sa riadili ním prezentovaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd poukazuje na to, že v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd považuje povinnosť efektívneho vyšetrenia za súčasť práva na život, zákazu zlého zaobchádzania (zákaz mučenia, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania), zákazu otroctva a nútenej práce, resp. práva na súkromie (porov. II. ÚS 182/2017, body 13 a 14), no sťažovateľ svojou ústavnou sťažnosťou nenamieta porušenie žiadneho z týchto základných práv. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že aj v prípade včasného podania ústavnej sťažnosti by ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie označených práv napadnutým uznesením okresného súdu musel odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom okresného súdu:

24. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. II. ÚS 26/95). Pri výklade tohto základného práva si ústavný súd zároveň osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. I. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03) a ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne (IV. ÚS 90/2010, I. ÚS 190/2019, II. ÚS 27/2020).

25. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je požiadavka smerovania sťažnosti proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok slúžiaci na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. III. ÚS 355/2012, I. ÚS 390/2019, II. ÚS 291/2020).

26. Základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru poskytuje ústavný súd ochranu len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu predložená v čase, keď porušenie práva označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) trvalo alebo ešte pretrváva (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď bola podaná ústavná sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádzalo k namietanému porušovaniu práva, keďže v predmetnej veci už bolo meritórne rozhodnuté, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorú ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. IV. ÚS 223/2010, III. ÚS 462/2017, IV. ÚS 149/2018, II. ÚS 464/2018). Tento právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESLP (Obluk proti Slovenskej republike, rozsudok z 20. 6. 2006, č. 69484/01, body 62 a 63; Mazurek proti Slovenskej republike, rozsudok z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05).

27. Ako z predchádzajúcich bodov odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, napadnuté uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 24. mája 2023, keď krajský súd napadnutým uznesením rozhodol o zamietnutí sťažnosti prokurátora proti napadnutému uzneseniu okresného súdu. V čase podania ústavnej sťažnosti na poštovú prepravu (t. j. 15. augusta 2023) bolo teda napadnuté konanie vedené pred okresným súdom už právoplatne skončené.

28. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní v časti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom okresného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (bod 1 výroku tohto uznesenia).

III.3. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým postupom a uznesením krajského súdu:

29. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti skúma aj to, či ústavná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou, ktorá je nositeľom základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto legitimácia na podanie ústavnej sťažnosti nesvedčí osobe, ak nebola účastníkom napadnutého konania, resp. konania, v ktorom bolo napadnuté rozhodnutie vydané. Samotná skutočnosť, že orgán verejnej moci so sťažovateľom ako s účastníkom konania nekonal, zakladá (v okolnostiach danej veci) dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej neoprávnenou osobou.

30. Možno konštatovať, že v napadnutom konaní vedenom pred krajským súdom (v rámci ktorého krajský súd napadnutým uznesením rozhodol o sťažnosti prokurátora proti napadnutému prvostupňovému uzneseniu okresného súdu o postúpení veci), krajský súd nerozhodoval o žiadnych právach sťažovateľa ako poškodeného (pričom ako zároveň zo zápisnice z hlavného pojednávania konaného na okresnom súde 24. januára 2023 vyplýva, sťažovateľ si v predmetnom konaní ani vôbec neuplatnil nárok na náhradu škody). Z uvedeného vyplýva, že krajský súd so sťažovateľom nekonal ako s účastníkom napadnutého konania pred krajským súdom, čo zakladá (v okolnostiach danej veci) dôvod na odmietnutie tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde ako podanej zjavne neoprávnenou osobou (bod 1 výroku tohto uznesenia).

31. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

IV.

Trovy konania

32. Ústavným súdom ustanovený právny zástupca sťažovateľa vyčíslil trovy právneho zastúpenia na celkovú sumu 392,57 eur vrátane dane z pridanej hodnoty, a to za prevzatie a prípravu zastupovania a za spísanie a podanie ústavnej sťažnosti v sume po 151,05 eur za každý úkon, dvakrát režijný paušál v sume po 12,52 eur a daň z pridanej hodnoty v sume 65,42 eur.

33. V skutočnosti by ustanovenému právnenému zástupcovi sťažovateľa patrila odmena za dva úkony právnych služieb v sume po 208,67 eur, režijný paušál dvakrát v sume po 12,52 eur a daň z pridanej hodnoty vo výške 88,48 eur, teda celkom suma 530,86 eur. Keďže však právny zástupca požadoval iba sumu 392,57 eur, mohla mu byť priznaná len táto suma (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2024

Peter Molnár
predseda senátu